

# JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

# **A járművezetéstől eltiltás**

Szerző:

**dr. Papp-Csertyaszki Melinda**

Lezárva: Hatvan, 2019.07.08.

## I. Bevezetés

A járművezetéstől eltiltás jellemzően a közlekedési szabályszegések miatt alkalmazott szankció mind a büntető-, mind a szabálysértési jogban.

A XXI. század motorizált világában a közlekedés elterjedésével a közúti gépjárművek vezetése mindennapi életünk részévé vált, egy-egy munkahely esetében gyakran alkalmazási feltétel a vezetői engedély megléte. Ezt figyelembe véve a vezetési jogosultság megvonása rendkívül hátrányosan befolyásolhatja az állampolgárok életét, sokszor a járművezetéstől eltiltás büntetés érzékenyebben érinti a járművezetőket, súlyosabb hátrányként élik meg, mint azt a szankciót, amely mellett alkalmazták.

A járművezetéstől eltiltás alkalmazásával a jogalkotó a közlekedésben részt vevők életének, testi épségének és vagyonának védelmét, a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtését kívánta védelmezni, figyelemmel arra, hogy a közlekedési szabályok előírásait durván megszegő járművezetők ennek alkalmazásával - feltéve, hogy a jogkövető magatartást tanúsítanak a jövőben - távol tarthatók a közlekedéstől. Álláspontom szerint azonban önmagában a járművezetéstől eltiltás büntetés a közlekedési szabályok notórius megszegőivel szemben a jelenlegi végrehajtási szabályok mellett nem alkalmas a közlekedési magatartás megváltoztatására, figyelemmel arra is, hogy ezen szabályszegők az eltiltás tartam alatt is vezetnek - ezzel újabb szabályszegést követve el.

A súlyos szabályszegések miatt bekövetkezett közúti balesetek számának ellenére növekszik, hogy a büntetőeljárásokban a bíróságok, szabálysértési eljárásokban pedig mind a szabálysértési hatóság, mind a bíróság szigorúan szankcionálja a közlekedési szabályok megszegőit. Mindezek alapján indokolt végiggondolni, hogy önmagában a szigorú szankcionálás, az azt követő utánpéztés elegendő, illetve megfelelő-e a közlekedési szabályok betartatására, és ezáltal a közúti balesetek csökkentésére, vagy szükséges más, alternatív módszerek alkalmazása a cél elérése érdekében.

A 2012 után bekövetkezett jogszabályváltozások (új Büntető Törvénykönyv, új szabálysértési törvény, a büntetés-végrehajtási jogszabályok törvényi szinten történt szabályozása) a járművezetéstől eltiltás büntetés vonatkozásában részben a bírói gyakorlatot is megváltoztatták főként a

járművezetéstől eltiltás büntetés kötelező alkalmazása révén. Mind a bíróság, mind a szabálysértési hatóság gyakorlatában figyelemmel kell lenni ugyanakkor arra, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés - szabálysértési eljárásban intézkedés - ne legyen eltúlzott, megtorló jellegű. A járművezetéstől eltiltás végrehajtása során pedig arra kell különös figyelmet fordítani, hogy a járművezető ténylegesen is csak a bíróság, szabálysértési hatóság által meghatározott ideig legyen a járművezetéstől eltiltva - természetesen ide nem értve azt az esetet, amikor az elkövető önhibájából nem tesz eleget az eltiltás tartamának lejártáig a kötelező utánkézésnek.

A megelőző kutatómunka során több, közlekedési bűncselekményeket tárgyaló bíróval folytattam kötetlen beszélgetést, valamint kérdéseimre is válaszoltak, szabálysértés tekintetében pedig referádámban tartozó járművezetés az eltiltás hatálya alatt szabálysértést elkövetők előzményügyeit volt alkalmam megvizsgálni.

A közúti járművezetéstől eltiltásra vonatkozó főbb szabályok mellett ki kívánok térni a bírói gyakorlatra statisztikai adatokkal alátámasztva, az alternatív lehetőségek iránti gondolatébresztéssel.

## **II. Történeti áttekintés**

### ***II.1 A járművezetéstől eltiltás múltbeli szabályozása - bűncselekmények esetében***

#### ***II.1.1 Az 1950. évi II. törvény (Btá.), valamint az 1961. évi V. törvény - az 1971. évi módosítását megelőzően***

A magyar jogrendszer 1972 előtt - annak ellenére, hogy a közúti motoros járművek vezetése Budapesten 1901-től, Magyarország területén pedig 1910-től volt engedélyhez kötött - nem ismerte a járművezetéstől eltiltás intézményét.

A Büntető Törvénykönyv Általános Részéről szóló 1950. évi II. törvény (Btá.) büntetésként, míg a Büntető Törvénykönyvről szóló 1961. évi V. törvény mellékbüntetésként a foglalkozástól eltiltás büntetést szabályozta az alábbiak szerint:

Btá -

43. § (1) A foglalkozástól való eltiltást ki lehet mondani azzal szemben, aki:

a) szakképzettséget kívánó foglalkozása szabályainak megszegésével, vagy azokban való járatlansága következtében követ el büntettet,

b) foglalkozásának felhasználásával szándékos büntettet követ el.

(2) Ha az előbb említett valamely esetben egy évnél hosszabb tartamú börtönbüntetést alkalmaznak, vagy ha az elkövetőnek foglalkozásában meghagyása a társadalomra veszélyt jelent, az eltiltást ki kell mondani.

44. § (1) A foglalkozástól eltiltást végleges hatállyal vagy egy évtől tíz évig terjedő tartamra lehet kimondani; a határozott időre szóló eltiltással kapcsolatban a szakképzettséget kívánó foglalkozás gyakorlásának újbóli megkezdését attól is függővé lehet tenni, hogy az eltiltott a foglalkozásához szükséges jártasságot az eltiltás megszabott tartamának eltelte után, meghatározott módon igazolja.

1961. évi V. törvény -

51. § A foglalkozástól eltiltást azzal szemben lehet alkalmazni, aki

a) szakképzettséget kívánó foglalkozás szabályainak a megszegésével vagy az abban való járatlansága következtében követett el büntettet, vagy

b) foglalkozásának felhasználásával szándékos büntettet követett el.

52. § (1) A foglalkozástól eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2) A közügyektől eltiltás tartamának számítására vonatkozó rendelkezést [50. § (2) bekezdés] a foglalkozástól eltiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.

(3) A szakképzettséget kívánó foglalkozás gyakorlásának megkezdését a bíróság függővé teheti attól, hogy az eltiltott a foglalkozásához szükséges jártasságot az eltiltás tartamának letelte után, meghatározott módon igazolja.

Addig, amíg a Btá. miniszteri indokolásában találhatunk utalást arra, hogy a foglalkozástól eltiltás szabályait kívánták alkalmazni a járművezetéssel kapcsolatosan is („A 43. § értelmében .... Ki lehet mondani a szakképzettséget kívánó foglalkozástól eltiltást azzal szemben, aki ilyen foglalkozása szabályainak megszegésével vagy azokban való járatlansága következtében követ el büntettet. Ide tartoznak pl. a bűncselekményt (emberölést, testi sértést) megvalósító orvosi ténykedés, akár

szándékos, akár gondatlan, a gépjárművezetés szabályainak megszegésével elkövetett büntett stb. „<sup>1</sup>), az 1961. évi V. törvénynek a részletes indokolása sem tartalmaz még csak utalást sem arra, hogy a foglalkozástól eltiltás szabályai közé a járművezetés szabályait is érteni kell.

#### *II.1.2. Az 1961. évi V. törvény - az 1971. évi módosítását követően*

A Büntető Törvénykönyv módosításáról és kiegészítéséről szóló 1971. évi 28. törvényerejű rendelet 11. §-ával 1972. január 1-jei hatályosulással került a Büntető Törvénykönyvbe a járművezetéstől eltiltás, mint új mellékbüntetés:

*52/A. § A törvényben meghatározott esetekben járművezetéstől eltiltást kell, illetőleg lehet alkalmazni azzal szemben, aki a jogszabály szerint engedélyhez kötött jármű vezetésére vonatkozó közlekedési szabályok megszegésével vagy az azokban való járatlanság következtében követett el bűncselekményt.*

*52/B. § (1) A járművezetéstől eltiltás legrövidebb tartama 6 hónap, leghosszabb tartama 10 év.*

*(2) A közügyektől eltiltás tartamának számítására, valamint a foglalkozáshoz szükséges jártasság igazolására vonatkozó rendelkezést [50. § (2) bekezdés, illetőleg 52. § (3) bekezdés] a járművezetéstől eltiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.*

A törvényerejű rendelet részletes indokolása <sup>2</sup> tartalmazza, hogy mely esetekben kívánták alkalmazni a járművezetéstől eltiltást, és magyarázatot ad arra is, hogy a sok hasonlóság mellett mi indokolta, hogy a járművezetéstől eltiltás időtartama eltér a foglalkozástól eltiltás időtartamától. Az indokolás részletesen utal az alkalmazandó KRESZ szabályokra is.

#### *II.1.3 A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény - a régi Btk.*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (régis Btk.) a hatályba lépésekor az előző törvényhez képest több változást tartalmazott a járművezetéstől eltiltás tekintetében:

- elhagyta a kötelező eltiltásra vonatkozó rendelkezést;
- új szabályként jelent meg benne, hogy azt is el lehet tiltani a járművezetéstől, aki a

---

<sup>1</sup>Btá. indokolás - <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/4/id/95000002.TVI/lr/43> (2019.04.15.)

<sup>2</sup>1971. évi 28. tvr. 11. §-hoz tartozó részletes indokolás - <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/4/id/97100028.TRI/> (2019.04.15.)

bűncselekmény elkövetéséhez járművet használ;

- ugyanakkor már nem kívánta eltiltással szankcionálni a közlekedési szabályokban járatlanság okán bűncselekményt elkövetőket;
- lehetővé vált a meghatározott fajtájú járműre történő eltiltás;
- ellenben az eltiltás legkisebb időtartamát ismét egy évre emelte fel.

A régi Btk. 2013. év június hó 30. napjáig volt hatályban, eddig az időpontig számtalanszor változott.

A járművezetéssel kapcsolatosan a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépését megelőzően a régi Btk. rendelkezései annyiban tértek el a hatályba lépéskor érvényes szabályozástól, hogy a tartamának számítására vonatkozó szabályok immár nem a közügyektől eltiltás szabályaihoz, hanem a foglalkozástól eltiltás szabályaihoz igazodott, illetve az 59. § kiegészült egy harmadik bekezdéssel, amely szerint az eltiltás időtartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az elkövető vezetői engedélyét - a járművezetéstől eltiltásra ítéletét megelőzően - a bűncselekménnyel összefüggésben visszavonták. További változás volt, hogy míg a hatálybalépéskor a járművezetéstől eltiltás mellékbüntetésként került meghatározásra, addig a 2009. évi LXXX. törvénnyel történt módosítást követően már büntetésként volt definiálva.<sup>3</sup>

## ***II.2 A járművezetéstől eltiltás szabályozása a jelenleg hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (Btk.)***

A jelenleg hatályos Büntető Törvénykönyv 2013. július 1. napján lépett hatályba, a járművezetéstől eltiltást a büntetések között szabályozza. A hatályba lépést követően a Btk. szövege a járművezetéstől eltiltás vonatkozásában érdemben nem változott, az új büntetőeljárás törvény (2017. évi XC. törvény - továbbiakban Be.) 2018. július 1. napján történt hatályba lépésével is csupán terminológiai módosításra került sor annak érdekében, hogy az anyagi és eljárási szabályozás koherens legyen.

Btk. -

**55. § (1) A járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki**

**a) az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt,**

---

<sup>3</sup>Horváth Tibor - Lévay Miklós: Magyar Büntetőjog Általános rész, Wolters Kluwer, 2014, 399. oldal

vagy

b) bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.

(2) A járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el. Különös méltánylást érdemlő esetben a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.

(3) A járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú (légi, vasúti, vízi vagy közúti) és kategóriájú járműre is vonatkozhat.

56. § (1) A járművezetéstől eltiltás határozott ideig tart, vagy végleges hatályú.

(2) A járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az elkövető vezetői engedélyét - a járművezetéstől eltiltásra ítéletét megelőzően - a bűncselekménnyel összefüggésben a helyszínen elvették, vagy azt a hatóságnál leadta.

(3) A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy hónap, leghosszabb tartama tíz év. A járművezetéstől eltiltást hónapokban vagy években, illetve években és hónapokban kell meghatározni.

(4) A járművezetéstől eltiltás tartama az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésével kezdődik. Ha a járművezetéstől eltiltást szabadságvesztés mellett szabják ki, annak tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztést tölti, illetve amíg kivonja magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. Ha a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, a feltételes szabadságon töltött időt a járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani.

(5) Végleges hatállyal az tiltható el, aki a járművezetésre alkalmatlan. A végleges hatályú eltiltás alól a bíróság az eltiltottat kérelemre mentesítheti, ha az eltiltás óta tíz év eltelt, és az eltiltott a járművezetésre alkalmassá vált.

A hatályos szabályozás meghatározott bűncselekmények (járművezetés ittas állapotban, járművezetés bódult állapotban) esetére ismét tartalmazza a kötelező eltiltást, amelytől csak különösen méltányolható esetben lehet eltekinteni, illetve a járművezetéstől eltiltás legrövidebb tartamát egy hónapban határozza meg.

Bár a Btk-nak az Országgyűlés által elfogadott hivatalos indokolása nincs, az előterjesztői indokolásból kiolvasható, hogy a kötelező eltiltást a bűncselekmény elkövetésétől való nagyobb visszatartás érdekében vezette be a jogalkotó. Ugyanakkor a kötelező eltiltás bevezetésének okán -

tekintettel arra, hogy a járművezetés az alkoholos befolyásoltság mértékétől függetlenül bűncselekménynek minősül - szükségessé vált megteremteni a lehetőségét annak, hogy a bíróságok szélesebb körben határozhassák meg az eltiltás tartamát.

A Btk. 33. § (3), (4) és (5) bekezdései alapján a járművezetéstől eltiltás büntetés más büntetés mellett is alkalmazható, de nincs törvényi akadály a járművezetéstől eltiltás önálló alkalmazásának sem. Ez utóbbi feltétele, hogy a bíróság olyan bűncselekmény elkövetése miatt alkalmazza e büntetést, amely elzárással sújtható, vagy szabadságvesztés büntetéssel szankcionálható ugyan, de a büntetési tétel felső határa nem haladja meg a három évet.

A járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása próbára bocsátás intézkedés mellett azonban törvénysértő. Ennek oka, hogy a próbára bocsátás a feltételes elítélés egyik formája, ennek alkalmazásakor a bíróság a büntetés kiszabását elhalasztja. Ha a büntetés kiszabása elhalasztásra kerül, akkor fogalmilag kizárt a büntetés alkalmazása, így a járművezetéstől eltiltás is. Erre tekintettel, ha a bíróság járművezetéstől eltiltás büntetést szab ki, e mellett nem alkalmazhatja a próbára bocsátás intézkedést. A Kúria a Bfv.III.1.626/2016. számú ügyben törvénysértés okán a járművezetéstől eltiltás büntetés érintetlenül hagyása mellett a próbára bocsátás intézkedést mellőzte (BH.2017.210).

A Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) gyakorlata következetes: a járművezetéstől eltiltás büntetés mellett törvénysértően kiszabott próbára bocsátás intézkedés esetén jogorvoslati eljárásban a próbára bocsátás intézkedést mellőzi, és a járművezetéstől eltiltás büntetést alkalmazza (BH.2012.113; BH.2012.279; BH.2014.260).

A törvény egyértelműen rendelkezik arról, hogy mely bűncselekmények elkövetése esetén van helye a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazásának, amelynek kötelező esetét is meghatározza:

- eltiltható a járművezetéstől az, aki azáltal követi el a bűncselekményt, hogy az engedélyhez kötött járművezetés szabályait megszegi, vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ;
- el kell tiltani a járművezetéstől azt, aki a járművet ittas vagy bódult állapotban vezeti, ez esetben az eltiltástól csak különös méltánylást érdemlő esetben lehet eltekinteni.

Míg a járművezetéstől eltiltás büntetés bevezetését megelőzően a foglalkozástól eltiltás szabályai szerint történt a járművezetéstől eltiltás is, addig napjainkra a foglalkozástól eltiltás és a járművezetéstől eltiltás büntetések egymással speciális viszonyba kerültek. A specialitásra tekintettel az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett és az úgynevezett „mozgó bűnözés” vonatkozásában a foglalkozástól eltiltásnak nincs helye, szükség esetén járművezetéstől eltiltást kell alkalmazni. A két büntetés speciális viszonya azonban nem zárja ki, hogy a feltételek fennállása esetén a bíróság mind a foglalkozástól, mind a járművezetéstől eltiltsa a terheltet.

A jelenlegi szabályozás szerint a bíróság 1 hónaptól 10 évig terjedő járművezetéstől eltiltás büntetést szabhat ki, amelyet hónapokban vagy években, illetve években és hónapokban határozhat meg, így a bíróságok rendkívül széles mozgástérrel rendelkeznek a járművezetéstől eltiltás időtartamának meghatározásakor. Álláspontom szerint ez a széles mozgástér ad lehetőséget arra, hogy a büntetés egyedi legyen: az elkövető személyiségéhez és a bűncselekmény tárgyi súlyához igazodjon. A járművezetéstől eltiltás alkalmazásának nem feltétele, hogy az elkövető rendelkezzen vezetői engedéllyel, olyan elkövetővel szemben is alkalmazható, aki vezetői engedéllyel nem rendelkezik. Ebben az esetben az elkövető az eltiltás tartama alatt nem szerezhethet vezetői engedélyt. <sup>4</sup>

A törvény lehetőséget ad a végleges hatályú eltiltás alkalmazására is: erre jellemzően akkor kerül sor, ha az elítélt életkoránál, egészségi állapotánál fogva a járművezetésre alkalmatlan, illetve a biztonságos vezetésre vezetési képességének a hiány miatt képtelen.

A járművezetésre alkalmatlanság mind fizikai, mind pszichikai alkalmatlanság lehet. Fizikai alkalmatlanság állapítható meg például, ha a közúti balesetet okozó idős ember látása annyira megromlott, hogy az gyógyászati segédeszközzel (szemüveggel) már nem korrigálható, különösen, ha a baleset bekövetkezése erre vezethető vissza.

Pszichikai, személyiségben rejlő alkalmatlanság tételezhető fel arról az elkövetőről, akit közúti baleset okozása miatt több alkalommal tiltottak el a közúti járművezetéstől, azonban az

---

<sup>4</sup>Horváth Tibor - Lévay Miklós: i.m., 400. oldal

eltiltásokat figyelmen kívül hagyva újra és újra gépjárművet vezet, és ennek során közlekedési szabályszegések sorozatát követi el. Ezen elkövetőnél ugyanis feltehetően egyáltalán nem alakult ki a szabálykövető magatartás, amely a közlekedésben részt vevők esetében elengedhetetlen.

A végleges hatályú eltiltás alól kérelmére a bíróság mentesítheti az elítéltet, ha eltiltás óta tíz év eltelt, és az eltiltott alkalmassá vált a járművezetésre. A mentesítésre vonatkozó kérelem elbírálása a Be. hatályba lépésével a büntetés-végrehajtási bíró feladata lett, korábban a végleges hatályú eltiltást kiszabó bíróság hatáskörébe tartozott.

### ***II.3 A járművezetéstől eltiltás múltbeli szabályozása - szabálysértések esetében***

#### ***II.3.1. A szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény és az 1/1976. (I.10.) BM rendelet***

A szabálysértési jog egységes törvényi szabályozása a szabálysértésekről szóló, 1968. évi I. törvény megalkotásával valósult meg, hatályba lépését (1968. október 1.) megelőzően a szabálysértésre vonatkozó rendelkezéseket alacsonyabb szintű, jellemzően ágazati jellegű jogszabályok tartalmazták.

A szabálysértésekről szóló törvény mind az 1945 előtti, mind az 1945 utáni jogszabályok tekintetében hatályon kívül helyezte a szabálysértésekre vonatkozó rendelkezéseket.

Az új jogszabály a járművezetéstől eltiltással kapcsolatos rendelkezéseket 1979. június 30. napjáig egyáltalán nem tartalmazott, ebben előremutató változást a szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 1979. évi 10. számú törvényerejű rendelet hozott, bár továbbra sem nevesítette a szankciót.

A törvényerejű rendelet 1979. július 1. napjával hatályba lépő 51-52.§-a a szabálysértési törvényt új szabálysértési tényállásokkal (ittas vezetés és a közúti közlekedés rendjének megzavarása) egészítette ki. Az új tényállások 116/A § és 116/B § alatt kerültek be a szabálysértési törvénybe, és mindkét § (3) bekezdése tartalmazza az alábbi:

*Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a rendőrség helyszíni bírságot szabhat ki, és a külön jogszabályban meghatározott közlekedési igazgatási intézkedést is megteheti.*

A külön jogszabály rendelkezéseit megvizsgálva az alábbiakat állapíthatjuk meg.

A törvényerejű rendelettel bevezetett rendelkezések hatályba lépésekor a rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatóságról szóló 1/1976. (I.10.) BM rendelet volt hatályban, amelynek 5. § (2) és (3) bekezdései az alábbiakat tartalmazták:

*(2) A rendőrhatalóság a vezetői engedélyt visszavonhatja*

*a) az engedély nélküli vezetés, üzemképtelen kormány- vagy fékberendezésű jármű vezetése, jobb oldali közlekedés szabályának durva megszegése, áthaladási elsőbbség és előzés szabályának durva megszegése, sebességkorlátozás jelentős túllépése, fényszóró tompítására vonatkozó kötelesség elmulasztása, szeszes ital fogyasztása gépjárművezetés közben, a közúti közlekedés rendjének megzavarása [a 17/1968. (IV. 14.) Korm. rendelet 43-50. §-ai] miatt;*

*b) a bíróság megkeresése alapján, ha a fiatalkorú bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amely miatt a felnőtt korú elkövető esetében járművezetéstől eltiltást kell, vagy lehet kimondani, illetőleg ha a bíróság a járművezető bűnösségét a járművezetéssel összefüggésben elkövetett olyan bűncselekményben állapította meg, amely miatt járművezetéstől eltiltás alkalmazásának nincs helye;*

*c) a nyomozó hatóság megkeresése alapján, ha a vezetői engedéllyel rendelkező személy halálos közúti közlekedési balesetet okozott (Btk. 194. §) vagy közlekedési vétséget követett el [Btk. 194/A.-194/B. §] és emiatt kioktatást vagy figyelmeztetést alkalmaztak;*

*d) a katonai ügyész vagy a katonai bíróság megkeresésére, ha a c) pontban felsorolt bűncselekményeket fegyelmi jogkörben való elbírálásra teszi át;*

*e) a büntető eljárás jogerős befejezéséig, ha a vezetői engedéllyel rendelkező személy ellen a Btk. 194. §-a (1) bekezdésében és (2) bekezdésének b) pontjában, 194/A. §-a (1) bekezdésében, vagy a 194/B. §-a (1) bekezdésének c)-d) pontjában meghatározott vagy a járművezetéssel összefüggésben elkövetett egyéb bűncselekmény miatt büntető eljárás indult.*

*(3) Az (1) bekezdés c), e), g) és h) valamint a (2) bekezdés a)-d) pontja esetében a vezetői engedélyt egy hónaptól két évig terjedő időtartamra lehet visszavonni.*

A jogszabályok szövegének vizsgálata alapján egyetértek Dr. Hajdu Mária főügyészégi főtanácsos megállapításaival<sup>5</sup>: az, hogy a jogalkotó a rendőrhatalóság számára lehetővé tette meghatározott szabálysértések elkövetésének esetére a vezetői engedély visszavonását, nem tekinthető a szabálysértési eljárásban a járművezetéstől eltiltás szankció bevezetésének. A jogalkotó a vezetői engedély visszavonását közlekedési igazgatási intézkedésként szabályozza, álláspontom szerint ezáltal egyértelműen igazgatási és nem szabálysértési szankcióként kell figyelembe vennünk még akkor is, ha abban az időben a rendőrség szabálysértési hatóságként és közlekedési igazgatási hatóságként egyaránt eljár.

### *II.3.2. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény*

2000. március 1. napján lépett hatályba a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (továbbiakban Sztv.), amely már nevesítetten tartalmazza a járművezetéstől eltiltást, mint intézkedést:

*18. § (1) Ha a szabálysértést meghatározó jogszabály lehetővé teszi, a pénzbírság kiszabása mellett vagy önálló intézkedésként az eljárás alá vont személy eltiltható a járművezetéstől, ha a szabálysértést engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el.*

*(2) A vezetői engedély visszaadása külön jogszabályban meghatározott feltétel teljesítésétől tehető függővé.*

*(3) A járművezetéstől eltiltás meghatározott járműkategóriára és járműfajtára is vonatkozhat.*

*(4) A járművezetéstől eltiltás legrövidebb tartama egy hónap, leghosszabb tartama egy év.*

*19. § Az eltiltás tartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az eljárás alá vont személy vezetői engedélyét a jogsértő cselekménnyel összefüggésben elvették, illetve bevonták.*

A törvény indokolása<sup>6</sup> szerint a járművezetéstől eltiltás intézkedés korábban is gyakran alkalmazott szankció volt annak ellenére, hogy a szabálysértési törvény általános részében nem jelent meg, csak mint közlekedési igazgatási intézkedés szerepelt az egyes szabálysértéseknél.

Az indokolás kitér arra is, hogy a korábbi szabályozás okozta jogbizonytalanság a szankció jelentős

---

<sup>5</sup>Dr. Hajdu Mária: A járművezetéstől eltiltás végrehajtása, in Magyar Jog 2004. 2. szám, 65-73. oldal

<sup>6</sup><https://uj.jogtar.hu/#doc/db/4/id/99900069.TVI/> (2019.04.15)

jogkorlátozó volta miatt nem tartható fenn, ezért volt szükséges a vezetői engedély visszavonásának törvényi szinten történő szabályozása. Ennek során figyelemmel voltak a járművezetéstől eltiltás büntető törvénykönyvbeli szabályozására is, annak megfelelően a szabálysértési eljárásban intézkedésként alkalmazható járművezetéstől eltiltás esetén is lehetőség van a járműfajtára vagy járműkategóriára történő eltiltásra.

Az Sztv. csak abban az esetben tette lehetővé a járművezetéstől eltiltás intézkedés alkalmazását, ha az eljárás alá vont személy a szabálysértést engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el.

Az Sztv.-vel egyidőben lépett hatályba az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999 (XII.28.) Korm. rendelet, amelynek a III. fejezete tartalmazta a közlekedési szabálysértéseket: közlekedésrendészeti és közlekedésügyi szabálysértések cím alatt.

A járművezetéstől eltiltás intézkedés alkalmazását a kormányrendelet a közlekedésügyi szabálysértések esetében nem tett elehetővé, a közlekedésrendészeti szabályszegések többsége esetén azonban a rendőrség által alkalmazható volt. Engedélyhez kötött járművezetésre vonatkozó szabályokat a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet is tartalmaz, azonban ezek megsértése esetén a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés megállapításának van helye, amely miatt a járművezetéstől eltiltás nem alkalmazható. Ennek oka nyilvánvalóan az, hogy a rendkívül csekély súlyú, társadalomra igen kis mértékben veszélyes közlekedési szabályszegések esetén a járművezetővel szemben alkalmazott eltiltás még a legrövidebb, egy hónapos időtartamra is indokolatlan, megtorló jellegű lenne.

Az Sztv. 2012. április 14. napjáig volt hatályban, a járművezetéstől eltiltás szabályai ezen idő alatt lényegében nem változtak. A hatálybalépéstől kezdődően csupán egy alkalommal került sor a törvényszöveg módosítására a járművezetéstől eltiltás vonatkozásában: 2010. január 1. napjától törvényi szinten került szabályozásra a járművezetéstől eltiltás kezdő időpontja. Ez a jogszabályváltozás csak formai volt, gyakorlati változást nem hozott, figyelemmel arra, hogy a törvényalkotó az addig a végrehajtási rendeletben megtalálható rendelkezést emelte törvényi szintre.

***II.4 A járművezetéstől eltiltás szabályozása a jelenleg hatályos a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben (Szabs. tv.)***

A Szabs. tv. 2012. április 15. napján lépett hatályba, napjainkig jelentős számú módosítással bír, azonban a járművezetéstől eltiltás tekintetében két alkalommal került módosításra:

- 2013. szeptember 1. napjától hatályos módosítással a 16. § (1) bekezdés mellett (1a) bekezdést is tartalmaz, a módosítást a katasztrófavédelmi szervek mentési munkálatainak elősegítése indokolta;
- 2016. január 1. napjától egy jogtechnikai jellegű módosítás mellett bekerült a törvénybe a 17. § (2) bekezdése, amely a járművezetéstől eltiltás idejébe beszámítandó időről rendelkezik.

A Szabs. tv. 8. § (1) bekezdés a.) pontja a járművezetéstől eltiltást intézkedésként határozza meg, majd a 16. § és 17. § tartalmazza az alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Szabs. tv. -

***16. § (1) Az eljárás alá vont személy eltiltható, illetve az e törvényben meghatározott esetben az eljárás alá vont személyt el kell tiltani a járművezetéstől, ha a szabálysértést engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el.***

***(1a) Közveszély színhelyén, a 7500 kg-ot meghaladó megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsival, vontatóval, valamint e járműből és pótkocsiból álló járműszerelvénnel***

***a) az úton való haladásra,***

***b) az előzésre és kikerülésre, valamint***

***c) a lezárt útszakaszra történő behajtásra***

***vonatkozó szabályok megszegésével elkövetett szabálysértés miatt járművezetéstől eltiltást alkalmazni kell.***

***(2) A vezetői engedély visszaadása külön jogszabályban meghatározott feltétel teljesítésétől tehető függővé.***

*(3) A járművezetéstől eltiltás meghatározott járműkategóriára, illetve járműfajtára is vonatkozhat.*

*(4) A járművezetéstől eltiltás - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - legrövidebb tartama egy hónap, leghosszabb tartama egy év.*

**17. § (1)** *A járművezetéstől eltiltás hatálya a szabálysértési határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.*

*(2) A járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az eljárás alá vont személy vezetői engedélyét - a járművezetéstől eltiltás intézkedést megelőzően - a szabálysértéssel összefüggésben a helyszínen elvették, vagy azt a hatóságnál leadta.*

A szabálysértési jogban alkalmazott járművezetéstől eltiltás intézkedés több ponton megegyezik a büntetőjogban alkalmazott járművezetéstől eltiltás büntetéssel:

- alkalmazására akkor van lehetőség, hogy az eljárás alá vont személy az engedélyhez kötött járművezetés szabályait megszegi;
- meghatározott járműkategóriára, illetve járműfajtára vonatkozóan is alkalmazható;
- legrövidebb tartama egy hónap;
- tartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az eljárás alá vont személy vezetői engedélyét cselekményével összefüggésben a helyszínen elvették, vagy azt a hatóságnál leadta.

A büntetőjogban alkalmazott büntetéssel ellentétben a szabálysértési jogban alkalmazott intézkedés leghosszabb tartama 1 év lehet, és nincs helye a végleges eltiltásnak.

A járművezetéstől eltiltás intézkedéssel kapcsolatosan a 2013. évi módosítással az eredeti szabályozáshoz képest a járművezetéstől eltiltás intézkedés alkalmazásának kötelező esete került be a törvénybe, ezen módosítást megelőzően a szabálysértési törvény nem tartalmazott olyan rendelkezést, amely alapján az egyszeri szabályszegővel szemben a járművezetéstől eltiltásnak lett volna helye.

A szabálysértési törvény ismételt bünelkövetésre vonatkozó részében azonban már a 2013. évi módosítást megelőzően is találhattunk a járművezetéstől eltiltásra vonatkozó szabályozást, a 23. § (3) bekezdése az intézkedés kötelező alkalmazását írja elő azon elkövetőkkel szemben, akiket

viszonylag rövid időn belül (hat hónap) legalább két alkalommal jogerősen felelősségre vontak olyan szabálysértés elkövetése miatt, amelyet az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követett el. Ugyanakkor az (5) bekezdés alapján az ismételt elkövetéseknél nem lehet figyelembe venni azt a szabályszegést, amelynek elkövetése miatt az elkövetőt helyszíni bírsággal sújtották.

*23. § (3) Akit a XXVII. és a XXVIII. Fejezetben meghatározott, engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett szabálysértés miatt hat hónapon belül legalább két ízben jogerősen felelősségre vontak, az újabb - a XXVII. és a XXVIII. Fejezetben meghatározott, engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett - szabálysértés miatt a szabálysértési hatóságnak járművezetéstől eltiltást is alkalmazni kell.*

*5) A (3) és (4) bekezdésben meghatározott ismételt elkövetésre vonatkozó rendelkezések alkalmazásakor nem lehet figyelembe venni, ha szabálysértés elkövetése miatt helyszíni bírságot szabtak ki.*

## **II.5. A 38/2007. Büntető Kollégiumi vélemény - a járművezetéstől eltiltás szempontjai**

A Kúria Büntető Kollégiuma a Btk. hatályba lépését követően a 2/2013 (VII.8) BK véleményben felülvizsgálta az addig kiadott büntetőjogi tárgyú kollégiumi véleményeket, és a jogszabályi változások és a bírói gyakorlat figyelembe vételével eszközölt módosításokkal tette közzé azokat, amelyeket a Btk. hatályba lépését követően is fenntartott.

A Büntető Kollégium a járművezetéstől eltiltás szempontjairól szóló BK véleményt a fentiek alapján fenntartotta, az a bírói gyakorlatban megkerülhetetlen, véleményem szerint a járművezetéstől eltiltást kiszabó, fellebbezett ítéletek nagy részében hivatkoznak rá a bírák.

38/2007. BK vélemény -

*I/A. A járművezetéstől eltiltás Btk. 55. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjára alapított alkalmazása a büntetéskiszabás céljának megvalósulása érdekében akkor indokolt, ha a közlekedési bűncselekmény elkövetési körülményeiből vagy az elkövető személyiségéből arra kell következtetni, hogy az elkövetőnek a közlekedésben járművezetőként való részvétele a közlekedés biztonságát,*

*mások életét vagy testi épségét veszélyezteti, illetve ha bármely bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban az ún. mozgó bűnözés hatásos megelőzésére e büntetés kiszabása szükségesnek mutatkozik.*

*I/B. A járművezetéstől eltiltás alkalmazása ittas vagy bódult állapotban történt járművezetés esetén főszabályként kötelező, annak mellőzésére csak különös méltánylást érdemlő esetben kerülhet sor.*

*II. Végleges hatállyal a járművezetéstől az a bűncselekményt elkövető tiltható el, aki arra személyi adottságai miatt - életkora, betegsége, a vezetésre kiható súlyos jellembeli fogyatékosága, a vezetési képesség hiánya folytán - alkalmatlan. A határozott időtartamra való eltiltás mértékének a megállapításánál a bűncselekmény jellegének, tárgyi súlyának, az elkövető közlekedési előéletének és a bűnösség fokának van meghatározó jelentősége.*

*III. A járművezetéstől eltiltás érvényesülési körét a bíróság korlátozhatja a közlekedés egyes ágazataira, egyes járműkategóriákra, járműfajtákra.*

A BK vélemény I/A pontja rögzíti, hogy a járművezetéstől eltiltás sajátosságai miatt az egységes, de ettől függetlenül mégis kellőképpen differenciált büntetéskiszabási gyakorlat elősegítése érdekében meg kell határozni bizonyos összefüggéseket.

Ennek első lépéseként a Büntető Kollégium kimondta, hogy a törvény szövegét nem lehet szűkítően értelmezni, a törvényi rendelkezés a járművezető részére e tevékenységével kapcsolatosan előírt valamennyi kötelezettségre vagy tilalomra alkalmazandó: a segítségnyújtás elmulasztása esetén a járművezető a KRESZ 58. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségét nem teljesíti, ezáltal az engedélyhez kötött járművezetés szabályai szenvednek sérelmet, vagyis a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazásának nincs törvényi akadálya.

Ugyanakkor a járművezetéstől nem csak az tiltható el, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályait megszegi, hanem az is, aki bűncselekmények elkövetéséhez gépjárművet használ. A BK vélemény a "használ" fogalom alá értendő magatartások körét tisztázza, meghatározása szerint minden olyan tevékenység a fogalom alá értendő, amelynél "a jármű igénybevétele a bűnözéshez

szorosan tapadó, egyben ismétlődő és tartós elemként jelentkezik"<sup>7</sup> Ugyanakkor kizárja a használat megállapítását azokban az esetekben, amikor a szándékosan elkövetett bűncselekmény tárgya.

A "használ" kifejezés értelmezését követően a Büntető Kollégium a "használó" kifejezés értelmezését is szükségesnek találta: használónak kell tekinteni a gépjármű üzemeltetőjét, vezetőjét, valamint azokat a személyeket, akik a gépjárművet ismételt bűncselekmény céljára veszik igénybe, akár akkor is, ha csak utasként teszik ezt, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének tetteséről vagy részeséről van szó.

Bár erre vonatkozóan a Bkv. a kifejezésekkel bírói gyakorlatra tekintettel nem tartalmaz magyarázatot, itt tartom fontosnak megjegyezni, hogy a járművezetéstől eltiltásnak a használat okán csak akkor lehet helye, ha gépjárművet legalább kétszer bűncselekmény elkövetéséhez használják: ennek oka a törvényszövegben keresendő, ahol a törvényalkotó nem a bűncselekmény, hanem a bűncselekmények kifejezést használja. Így a nyelvtani értelmezés szabályai alapján nem képezheti a járművezetéstől eltiltás alapját az egyszeri elkövetés alkalmával történő gépjárműhasználat.

Tisztázza a Bkv. azt is, hogy mely esetekben alkalmazandó a járművezetéstől eltiltás büntetés helyett foglalkozástól eltiltás büntetés: ha a járművet ténylegesen nem vezető személy tevékenysége a közlekedési bűncselekményt megvalósító járművezetéshez áttételesen, úgymond másodlagosan kapcsolódik, a foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazásának van helye. Ennek oka az általam már korábban taglalt, a két büntetési nem közötti speciális viszony. A foglalkozástól eltiltás alkalmazása esetén az elkövető bármely - szakképzettséget igénylő - foglalkozástól eltiltható, feltéve, hogy a bűncselekményt nem az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el, vagy a bűncselekmények elkövetéséhez nem használt járművet. Ugyanakkor azzal a járművezetővel szemben, aki foglalkozásának szabályainak megszegésével követ el bűncselekményt, vagy a foglalkozásából adódó lehetőséget használja fel a bűncselekmény elkövetésére, nem a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazásának, hanem a foglalkozástól eltiltás alkalmazásának van helye.

---

<sup>7</sup>38/2007 Bkv. I/A pont b.) alpont - <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/1/id/A07V0038.BK/ts/20130708/> (2019.04.15.)

A járművezetéstől eltiltás a közlekedési bűncselekmény elkövetőjét attól a lehetőségtől fosztja meg, hogy a közlekedésben törvényesen részt vegyen, legyen ez a megfosztás időleges, vagy végleges. A Bkv. szerint a járművezetéstől eltiltás tehát az egyéni és az általános megelőzésnek olyan eszköze, amely a újabb bűncselekmény, valamint a közlekedésre veszélyt jelentő járművezetői magatartás meggátolására alkalmas. Sajnos az általános élettapasztalatok azt mutatják, hogy a járművezetéstől eltiltás a megfelelő és hatékony egyéb intézkedések hiányában önmagában csak időlegesen és részben képes mind a megelőzésre, mind a veszélyt jelentő járművezetői magatartás meggátolására. Mindannyian találkoztunk már olyan ittas gépjárművezetővel, akit a bíróság korábban már több alkalommal eltiltott a járművezetéstől szintén ittas járművezetés miatt, azonban a kiszabott büntetések ellenére újra és újra ittasan vezeti a gépjárművét. Mint ahogyan nem ismeretlen az az elkövető sem, aki soha nem rendelkezett vezetői engedéllyel, ebből kifolyólag a közlekedési szabályokkal nincs tisztában, azok megszegésével több veszélyhelyzetet teremtett, több alkalommal elítélték közúti baleset okozás vagy egyéb közlekedési bűncselekmény elkövetése miatt, ennek ellenére meg van győződve arról, hogy jó vezető, és rendre részt vesz a közúti közlekedésben a nem egyszer nagy teljesítményű gépjárművel, amelynek adottságai ismét szabályszegés elkövetésére sarkalják.

A Bkv. kimondja, hogy a közlekedés biztonságának védelme, mint sajátos cél elérése érdekében azonban a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazásánál tekintettel kell lenni arra, hogy az az elkövetőre vonatkoztatva ne okozzon a büntetés célján túlmutató joghátrányt, ne legyen megtorló jellegű.

Azokra az esetekre vonatkoztatva, amelyeknél a járművezetéstől eltiltás alkalmazása a büntetőbíróság mérlegelésén alapul, a Büntető Kollégium meghatározta azokat a szempontokat, amelyeket a bíróságnak értékelő tevékenysége során figyelembe kell vennie. Így a Büntető Kollégium szerint indokolt a járművezetéstől eltiltás alkalmazása, ha az elkövetési körülményekből (szándékos veszélyeztetés, különösen súlyos közlekedési szabályszegés, stb.) vagy az elkövető személyiségéből (morális fogyatékoság, egészében jellemző fegyelmezetlenség, erőszakosság, stb.) arra kell következtetni, hogy a közúti forgalomban való részvétele a közlekedés biztonságát, mások életét vagy testi épségét potenciálisan veszélyezteti. A korábbi közlekedési bűncselekmények miatt

elítélések, a közlekedési szabályok megszegése miatti szabálysértési felelősségre vonások az elkövető személyisége körében értékelendő körülmények.

A járművezetéstől eltiltás alkalmazását gondatlan jellegű közlekedési bűncselekmények esetén is megalapozhatja a járművezetés szabályainak tudatos megszegése, az elkövető tapasztalatlansága, járatlansága, vezetési képességének hiánya, feltéve, hogy az őt a biztonságos járművezetésben akadályozza. Álláspontom szerint ezen felsorolás alapján szintén érdemes elgondolkozni azon, hogy bizonyos esetekben a járművezetéstől eltiltás büntetés a legalkalmasabb-e. Teljes mértékben egyetértek Dr. Major Róberttel, aki tanulmányában felvetette, hogy minden tekintetben eredményes lehet-e a járművezetéstől eltiltás alkalmazása egy olyan járművezetővel szemben, aki járatlansága okán követi el a közlekedési bűncselekményt, hiszen azzal, hogy eltiltjuk a járművezetéstől, csak a tünetet szüntetjük meg, az okot nem. Ugyanis az eltiltással megfosztjuk attól a lehetőségtől, hogy a közlekedés biztonsága vonatkozásában elengedhetetlen jártasságot megszerezze, sőt, bizonyos időtartamra még ki is vonjuk a forgalomból, kockáztatva ezzel, hogy az addig megszerzett, de egy adott szituációban kevésnek bizonyult jártasságot is elveszítse.<sup>8</sup> Ezekben az esetekben sokkal célszerűbb lenne az elkövetőt a jártasság megszerzésére kötelezni azzal, hogy ennek igazolásáig csak bizonyos korlátozásokkal vezethet gépjárművet, és nem a járművezetéstől eltiltás büntetést alkalmazni.

A BKv. azokat az esetköröket is meghatározza, amelyekben a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása nem indokolt: így a gondatlan jellegű vagy csekélyebb tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetőjének kedvező előélete, közlekedési viselkedése alapján a járművezetéstől eltiltás alkalmazása mellőzhető. Ennek értelmében általában nem indokolt a járművezetéstől eltiltás akkor sem, ha a terhelt szabályszegése pillanatnyi figyelmetlenség, a közlekedési szituáció nem kellően alapos értékelése folytán vagy olyan közlekedési helyzetben alakul ki, amely körülmények között a veszélyhelyzet kialakulásának esélye csekély (gyér forgalom, éjjel, lakott területen kívül, stb.). A járművezetéstől eltiltás nem indokolt abban az esetben sem, ha az elkövetőn kívül eső jelentős közreható tényezők fennállása is megállapítható (például úttest-hiba, a sértett kiszámíthatatlan mozgása stb.).

---

<sup>8</sup>Major Róbert: Büntetés vagy nevelés a közlekedésbiztonság javításának kulcsa? in Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére. Budapest: Dialóg Campus, 2017. 359-369. oldal

A közlekedési ügyekben hozott határozatok társadalmi elfogadottságának növeléséhez szükséges lenne a Bkv. azon megállapításának széles körben történő ismertetése, amely szerint a közlekedési bűncselekmény súlyosabb eredménye a járművezetéstől eltiltás szükségességének megítélésénél nem meghatározó körülmény, az eredmény az elkövető bűnösségének mértékétől függetlenül nem értékelhető. Mindez egyben azt is jelenti, hogy akár egy halálos közúti baleset esetén is helye lehet a járművezetéstől eltiltás mellőzésének, például jelentős mértékű sértetti közrehatás esetén, önmagában a halálos eredmény nem alapozza meg a járművezetéstől eltiltást. Ennek oka a kettős értékelés tilalma: a bűncselekmény az eredménye miatt súlyosabban minősül, amely miatt a büntetési tételkeret magasabb, mint az alapeset büntetési tételkerete, ha az eredményt a járművezetéstől eltiltás alkalmazásának vagy mellőzésének eldöntésekor is figyelembe vennénk, úgy a bűncselekmény eredményét kétszer vennénk figyelembe.

Az I/B. pontban a Büntető Kollégium rögzíti, hogy az ittas vagy bódult járművezetés miatt kötelezően alkalmazandó járművezetéstől eltiltás mellőzésére csak olyan élethelyzetekben van lehetőség, amikor az alkoholt fogyasztó személy váratlan és méltányolható körülmény beállta miatt dönt a járművezetés mellett. Ilyen körülményként kerül nevesítésre a sürgős orvosi segítség kérése vagy nyújtása, a szolgálati vagy családi kötelezettség teljesítésének kényszere. Álláspontom szerint az orvosi segítség kérése, mint váratlan és méltányolható körülmény megállapítása igen nagy körültekintést igényel. Ennek oka, hogy napjainkban szinte mindenki rendelkezik mobiltelefonnal, amelyen bármilyen orvosi segítséget igénylő esetben szakszerű orvosi segítség hívható. Ugyanakkor ha olyan helyzet fennállása állapítható meg, amelyben más személy életének mentése szükséges, és ez nem valósítható meg másként, mint hogy a terhelt alkohol fogyasztását követően gépjárművet vezet, úgy vizsgálni kell azt is, hogy a terhelt javára végszükség megállapítható-e.

Gyakorlatomban - bár nem járművezetés ittas állapotban bűncselekmény miatt, hanem járművezetés az eltiltás hatálya alatt szabálysértés elkövetése miatti szabálysértési eljárásban - egy esetben fordult elő, hogy az eljárás alá vont személy arra hivatkozott, hogy házastársát annak rosszulléte miatt be kellett vinnie a sürgősségi osztályra. Az eljárás alá vont személy arra a kérdésre, hogy amennyiben a házastársa azonnali orvosi segítségre szorult, miért nem a mentőszolgálat segítségét kérte, nem tudott választ adni. Védekezése végül nem vezetett eredményre tekintettel arra, hogy az egészségügyi intézményből a házastárs hozzájárulásával beszerzett iratok alapján nem

volt megállapítható olyan sürgős orvosi helyzet fennállása, amely a végszükség megállapítását megalapozta volna.

Bírósági fogalmazóként találkoztam azzal az esettel, amelyet Dr. Nádas Katalin, a Hatvani Járásbíróság Elnöke is felhozott a gyakorlatából. Abban az esetben a vádlott egy mulatságon - annak tudatában, hogy 24 órán belül nem kell vezetnie - alkoholt fogyasztott. Az éjszakai órákban telefonon értesítette a házastársa, hogy csecsemőkorú gyermeküknek magas láza van. A vádlott - miután pár évvel korábban egy hasonló helyzet tragédiával végződött - kétségbe esett, azonnal autóba ült és hazaindult a családjához, ennek során közúti ellenőrzés alá vonták. Az eljáró bíró indokolása szerint a vádlott által korábban átélt tragédia, a házastárs kétségbeesett hívása egy hasonló helyzet fennállásáról olyan körülmény, amely esetén nem várható el a terhelttől, hogy ne induljon azonnal haza annak ellenére, hogy korábban alkoholt fogyasztott.

A BKv. II. pontja iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy ki tekinthető a járművezetésre alkalmatlannak, így kívül szemben alkalmazható a végleges hatályú járművezetéstől eltiltás. Alkalmatlan a járművezetésre az a közlekedési bűncselekményt elkövető, aki a jármű biztonságos vezetésére életkoránál, betegségénél vagy személyisége valamely tartós korlátozottságánál fogva képtelen. Szintén megalapozza az alkalmatlanságot, ha az elkövetőnél súlyos fokú és állandósult jellemhiba, vagy kifogásolható életvezetési stílus (például idült alkoholizmus, többszöri ittas járművezetés miatti elítélés) állapítható meg.

A bíróság a határozott tartamú eltiltás mértékét annak megfelelően állapítja meg, hogy az adott járművezető és az általa elkövetett bűncselekmény milyen mértékben veszélyezteti a közlekedés biztonságát, ezen belül mások életét, testi épségét, és az általános és speciális prevenció érdekében 1 hónap és 10 év között milyen tartamú eltiltás a célravezető. A járművezetéstől eltiltás mértékének meghatározásakor értékelni kell a bűncselekmény szándékos vagy gondatlan jellegét, gondatlan cselekményeknél a szabályszegés tudatosságát, illetve az eredményhez való pszichikai viszonyt és a terhelt általános közlekedési magatartását.

A BKv. iránymutatása szerint "hosszabb időtartamú eltiltás szükséges annál az elkövetőnél, aki ittasan súlyos eredményű balesetet okoz, különösen ha egyébként is italozó természetű; aki a mások

életét, testi épségét bármi okból, de szándékosan veszélyezteti; ha a tudatos közlekedési szabályszegés kirívóan durva módon valósul meg; ha a korábban közlekedési bűncselekmény miatt elítélt azonos vagy hasonló vonásokat mutató újabb bűncselekményt követ el; ha korábban már alkalmaztak vele szemben járművezetéstől eltiltást; ha az eltiltás tartama alatt vezet járművet; ha az elkövető személyiségében különösen felelőtlen, pl. a közlekedési bűncselekményhez segítségnyújtás elmulasztása vagy cserbenhagyás is társul"<sup>9</sup>.

Bevezetőmben említettem, hogy napjainkban a járművezetéstől eltiltás gyakran komolyabb egzisztenciális kihatással bír, mint a mellette kiszabott egyéb büntetés.

A BKv. ennek kapcsán kimondja, hogy ha az elkövető életére ily módon kihatással van a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabása, az sem alapozhatja meg a járművezetéstől eltiltás szükségességének vizsgálatát, eltekintve néhány kivételtől. Az egzisztenciális kihatásokat a járművezetéstől eltiltás időtartamának megállapítása és az eltiltással érintett járművek körének meghatározása során lehet figyelembe venni, amelynek során elengedhetetlen a társadalmi érdek feltárása és értékelése.

A BKv. III. pontja arra az esetre határoz meg értékelési szempontokat, ha a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú járműre vonatkozik. A Büntető Kollégium iránymutatása szerint együttesen kell értékelni az elkövetett bűncselekmény jellegét, tárgyi súlyát, valamint az elkövető személyiségének ismert jegyeit, mivel csak ezen szempontok együttes értékelését követően lesz a bíróság abban a helyzetben, hogy eldönthesse, hogy a terhelt a közlekedési szabályokat csak a meghatározott jármű vezetésével összefüggésben szegi-e meg, és más járművek vezetése kapcsán szabálykövető magatartást tanúsít. Nyilvánvalóan nem áll helyt az a feltételezés, hogy az elkövető csak bizonyos járművek esetén jelent veszélyt a közlekedés biztonságára, ha a személyi körülményeinek feltárása során italozó magatartásra, vagy sorozatos szabályszegésekre merül fel adat.

A BKv. indokoltnak tartja a járművezetéstől eltiltás hatókörének korlátozását azon hivatásos gépjárművezetők esetén, akik a munkájuk közben jellemzően maradéktalanul betartják a rájuk

---

<sup>9</sup>38/2007 Bk vélemény - <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/1/id/A07V0038.BK/ts/20130708/> (2019.04.15)

vonatkozó előírásokat, a közlekedés biztonságát egyáltalán nem veszélyeztetik, de szabadidejükben más kategóriájú jármű vezetése közben közlekedési bűncselekményt követnek el. Ezeknek a járművezetőknek a szabályszegése visszavezethető arra, hogy a kisebb felelősség miatt kisebb koncentráció jellemzi őket, így könnyebben szegnek meg egy-egy előírást. A bírósági gyakorlatban tetten érhető az a gyakorlat, hogy hivatásos gépjárművezetők esetén figyelembe veszi, hogy milyen jármű vezetésekor követte el a bűncselekményt, és ennek megfelelően differenciál az eltiltás hatókörének megállapítása során.

Az eltiltás korlátozását indokoltnak tartja a BKv. abban az esetben is, ha a járművezető az adott közlekedési ágazatra, járműkategóriára vagy járműfajta vonatkozó speciális szabályt szeg meg.

Az iránymutatás szerint a segédmotoros kerékpárral elkövetett bűncselekmény esetén minden esetben indokolt annak vizsgálata, hogy az ilyen jármű műszaki jellemzői miatt, elégséges-e az ilyen járművek tekintetében történő eltiltás.

Egyfajta alapelveként határozza meg a Büntető Kollégium, hogy az elkövetővel szemben alkalmazott eltiltás arra a járműkategóriára mindenképpen kiterjedjen, amellyel a szabályszegést elkövette. Ennek oka, hogy amennyiben erre a járműkategóriára a bíróság a terheltet nem tiltaná el a járművezetéstől, így a büntetés formálissá válna, hátrányos jellege megszűnne, a büntetés a céljának elérésére alkalmatlanná válna. Büntetés kiszabását indokoló, autóbusszal vagy tehergépjárművel elkövetett bűncselekmény esetén az adott kategóriától való eltiltás nem mellőzhető, méltányossági szempontok sem alapozhatják meg a más járműkategóriától való eltiltást.

Külön kiemelésre került az az eset, amikor a súlyosabb megítélésű bűncselekményt segédmotoros kerékpárral követik el. Ennek oka, hogy a segédmotoros kerékpárt nem csak segédmotoros kerékpárra szóló vezetői engedéllyel, hanem bármilyen járműkategóriára érvényes vezetői engedéllyel lehet vezetni. Ebből adódóan az eltiltás alkalmazásának szükségessége esetén nem elegendő az elkövetőt a segédmotoros kerékpár vezetésétől eltiltani, hanem a közúti járművek vezetésétől kell eltiltani. Szintén a járművezetéstől vagy a közúti járművezetéstől kell az eltiltást alkalmazni akkor is, ha a lassú jármű vezetésétől vagy az állati erővel vont járművek vezetésétől kívánja a bíróság eltiltani az elkövetőt.

Nem volt egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a járművezetéstől eltiltást kell-e alkalmazni azokban az esetekben, amelyekben a járművezetés ittas állapotban bűncselekményt a terhelt elektromos kerékpárral követte el.

A Kúria a BH.2013.144 eseti döntésében akként foglalt állást, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés nem alkalmazható abban az esetben, ha az ítéleti tényállásból egyértelműen nem állapítható meg, hogy az elektromos meghajtású kerékpár motorteljesítményére tekintettel kerékpárnak vagy segédmotoros kerékpárnak minősül.

A Kúria a Bfv. 460/2018/5. szám alatti határozatában kimondta, hogy a járművezetés ittas állapotban bűncselekményt robbanómotoros kerékpárral elkövető vádlottal szemben a közúti járművezetéstől eltiltás büntetés nem alkalmazható. Döntését azzal indokolta, hogy "a járművezetéstől eltiltás kizárólag engedélyhez kötött jármű vezetésére vonatkozhat. A robbanómotorral ellátott kerékpár, mint járműfajta nem szerepel az engedélyköteles járművek között, ezért annak vezetéséhez vezetői engedély sem szükséges. Ennél fogva a járművezetéstől eltiltás egyéb törvényi feltételeinek fennállása esetén sem kerülhet sor az ilyen járművek vezetésétől való eltiltásra."<sup>10</sup>

Az elektromos kerékpárok különböző műszaki adottságokkal rendelkeznek, különböző teljesítményű motorral vannak felszerelve, amelyek funkciójukban is eltérhetnek egymástól: van amelyikkel önállóan lehet haladni, de olyan is van, amely csak rásegítőként működik, így az elektromos kerékpárok gyártmánytól függően különböző, egymástól jelentős mértékben eltérő sebességre képesek, a közlekedés biztonságát különbözőképpen veszélyeztethetik. Véleményem szerint mindenképpen szükséges lenne az elektromos kerékpárokkal kapcsolatos kérdések tekintetében a mopedautókhöz hasonló egységes szabályozás megalkotása.

---

<sup>10</sup>Kúria Bfv.460/2018/5. - Büntetőügyben hozott határozat -  
<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/25/id/A1824222.KUR/ts/20190415/> (2019.04.15)

### III. A járművezetéstől eltiltás végrehajtása

A járművezetéstől eltiltás büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (továbbiakban Bv.tv.) tartalmaz.

*298. § (1) A járművezetéstől eltiltás végrehajtására az előző fejezet rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.*

*(2) A járművezetéstől eltiltás esetén az ezzel összefüggő feladatok ellátásáról a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: járási hivatal) a bíróság értesítése alapján gondoskodik.*

*(3) Ha jogszabály a járművezetés újbóli gyakorlását a járművezetéshez szükséges jártasság igazolásától teszi függővé, az elítélt a járművezetés újbóli gyakorlását mindaddig nem kezdheti meg, amíg a járművezetéshez szükséges jártasságot a (2) bekezdésben meghatározott járási hivatalnál nem igazolja.*

*(4) A járművezetéstől eltiltás tartamába a Btk. 56. § (2) bekezdése szerinti beszámítást megalapozza, ha*

*a) az elítélt terhére a vezetői engedély leadásának elmulasztása nem róható, és az ennek okára vonatkozó bejelentést a hatóságnál megtette, amely esetben a beszámítás kezdő napja a bejelentés napja, vagy*

*b) az elítéltet az a) pont szerinti bejelentés megtételében elháríthatatlan akadály gátolta, amely esetben a beszámítás kezdő napja az akadály felmerülésének napja.*

*(5) A járművezetéstől eltiltás büntetés végrehajtását a rendőrség ellenőrzi.*

A foglalkozástól eltiltás és a járművezetéstől eltiltás büntetések végrehajtásának szabályai bizonyos rendelkezések tekintetében azonosak, ezért a Bv.tv. a járművezetéstől eltiltás büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezések közül elsőként egy utaló rendelkezést tartalmaz: a foglalkozástól eltiltás végrehajtására vonatkozó rendelkezések értelemszerű alkalmazását írja elő. Bár végrehajtásra vonatkozó rendelkezés, mégsem a Bv.tv., hanem a Btk. rendelkezik arról, hogy a járművezetéstől eltiltás tartama mikor kezdődik, csakúgy mint arról, hogy amennyiben

szabadságvesztés mellett szabják ki, úgy tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztést tölti.

Kérdésként merül fel, hogy ha a foglalkozástól eltiltás végrehajtására vonatkozó szabályok értelemszerűen alkalmazandók, akkor a járművezetéstől eltiltás büntetés időtartamába beszámít-e a meg nem fizetett pénzbüntetés vagy el nem végzett közérdekű munka büntetés átváltoztatása miatti szabadságvesztés időtartama. Álláspontom szerint a Btk. rendelkezés egyértelmű a tekintetben, hogy a szabadságvesztés büntetés mellett kiszabott járművezetés vonatkozásában nem teszi lehetővé a szabadságvesztés büntetés idejének beszámítását, de nem rendelkezik arról, hogy miként kell eljárni, ha pénzbüntetés, vagy közérdekű munka mellett szabják ki a járművezetéstől eltiltást. Ugyanakkor a Bv.tv. egyértelműen utal a foglalkozástól eltiltás szabályaira, amely a meg nem fizetett pénzbüntetés vagy el nem végzett közérdekű munka okán átváltoztatott szabadságvesztés tartamát az eltiltás tartamába beszámítani rendeli.

Nem számítható bele a járművezetéstől eltiltás időtartamába az az idő sem, amíg a terhelt a kivonja magát akár a szabadságvesztés, akár a járművezetéstől eltiltás végrehajtása alól, vagy az az időtartam, amely alatt más ügyből kifolyólag van fogva. A Btk. rendelkezései szerint azonban amennyiben a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, úgy a feltételes szabadságon töltött időt a járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani. A fenti rendelkezések értelmezése alapján ugyanakkor a járművezetéstől eltiltás büntetésnek szabadságvesztés büntetés mellett történt alkalmazása esetén a jogerős ítélet és a szabadságvesztés büntetés megkezdése közötti időszak, valamint a szabadságvesztés büntetés félbeszakításának időtartama a járművezetéstől eltiltás időtartamába beleszámít.

Álláspontom szerint a Btk. 56. § (4) bekezdésének első fordulatán kívüli rendelkezései végrehajtási kérdésnek minősülnek, ezért - figyelemmel arra a törekvésre, hogy a végrehajtási szabályok külön legyenek szabályozva - a Bv.tv. rendelkezései között kellene elhelyezni, ezáltal rendezni lehetne az átváltoztatott szabadságvesztés büntetés időtartamának beszámítására vagy be nem számítására vonatkozó kérdést, a jogbizonytalanság megszűnhetne.

A Btk. rendelkezései szerint a járművezetéstől eltiltás időtartamába be kell számítani azt az időtartamot, amelynek tartama alatt a terhelt a vezetői engedélyével nem rendelkezett, mert azt az elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben a járművezetéstől eltiltást kiszabó határozat jogerőre emelkedése előtt a helyszínen elvették, vagy azt a hatóságnál leadta. Az eltiltás időtartamába nem lehet beszámítani azt az időtartamot, amely alatt az elítélt a vezetői engedélyével fizikailag annak ellenére rendelkezett, hogy a vezetői engedélyét az illetékes hatóság visszavonta: vagyis a terhelt a vezetői engedélyét nem adta le. A korábbi szabályozás alkalmával a fentiek miatt több esetben előfordult, hogy a terhelt önhibáján kívül került olyan helyzetbe, hogy a vezetői engedélyét a hatóság felhívására nem tudta leadni. Ennek oka lehetett, hogy a vezetői engedélye megsemmisült, elveszett, netalán maga a terhelt sérült annyira, hogy vezetői engedélyének leadására képtelen volt. Ezekben az esetekben az elítéltet méltánytalanul sújtotta a beszámítást megtagadó szabályozás, ezért a Bv. tv. 298. § (4) bekezdése 2018. január 1. napjától bevezetett rendelkezései szerint a Btk. 56. § (2) bekezdése szerinti beszámítást megalapozza, ha a vezetői engedély leadásának elmaradása a terheltnek nem róható fel, vagy a leadásban elháríthatatlan akadály gátolta.

A Bv.tv. és a fogvatartott személy esetében a büntetőeljárás lefolytatása során, továbbá a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2018. (VI.11.) IM rendelet rendelkezései szerint ugyan a rendőrség végzi a járművezetéstől eltiltás végrehajtását, azonban a bíróság az általa kiállított értesítőlapot az elítélt lakóhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalának küldi meg a további intézkedések megtétele végett. Amennyiben az elítélt bejelentett lakcímmel nem rendelkezik, úgy az értesítőlap az utolsó ismert magyarországi lakcíme szerint illetékes hivatalhoz küldendő, míg magyarországi lakó- és tartózkodási hellyel nem rendelkező elítélt esetén a járási hivatal illetékessége a cselekmény elkövetési helyéhez igazodik.

A szabálysértési törvény azon kevés törvény közé tartozik, amely anyagi, eljárási és végrehajtási rendelkezéseket egyben tartalmazza, a 145. § a járművezetéstől eltiltás végrehajtását külön jogszabályban meghatározott hatóság hatáskörébe utalja.

Mind a szabálysértési hatóság, mind a bíróság az eljárás alá vont személy lakcíme szerint illetékes járási hivatal, mint közlekedési hatóságot a járművezetéstől eltiltó határozata jogerős kiadmányának megküldésével értesíti. Ennek azért van jelentősége, mert ezt követően a hatóság határozatot hoz a vezetési jogosultság szüneteléséről és ennek okán a vezetői engedély bevonásáról, valamint kötelezi a járművezetőt a vezetői engedély leadására. A járművezetéstől eltiltott személy ezt követően lesz abban a helyzetben, hogy a vezetői engedélyét leadja. Abban az esetben, ha a vezetői engedély a helyszínen elvételre került, úgy azt öt napon belül kell megküldeni a lakóhely szerint illetékes közlekedési hatóságnak.

A közlekedési hatóság a vezetési jogosultság szünetelését határozatával egyidejűleg nyilvántartásba veszi, járműfajta vagy járműkategóriára történő eltiltás esetén kérelemre az eltiltással nem érintett járműfajta és járműkategóriára külön okmányt ad ki.

A vezetői engedély a jogosultság szünetelésének lejártát követően adható vissza, kivéve, ha a járművezető utánpótlásra kötelezett. Ebben az esetben ugyanis a vezetői engedély visszaadását meg kell előznie az utánpótlási kötelezettség teljesítésének és igazolásának, amely igazolásnak az engedély-nyilvántartásba elektronikus úton is be kell érkeznie.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 18. § (4)-(6) bekezdései határozzák meg, hogy ki köteles utánpótláson részt venni.

*(4) Utánpótláson kell részt vennie annak a járművezetőnek*

*a) akit a bíróság vagy a szabálysértési hatóság közlekedési szabálysértés miatt legalább 6 hónapra, illetve*

*b) akit a bíróság közlekedési bűncselekmény elkövetése miatt a járművezetéstől eltiltott, továbbá*

*c) akinek vezetői engedélyét a közúti közlekedési előéleti pontrendszer alapján az eljáró hatóság visszavonta.*

*(5) A vezetői engedély csak abban az esetben adható vissza, ha az érintett személy igazolja, hogy az utánpótláson részt vett.*

*(6) Az utánpótláson nem kell részt vennie a járművezetőnek, ha*

*a) az eltiltás csak járműkategóriára vagy járműfajta terjed ki, és az a vezetői engedély visszavonásával nem jár;*

Közúti járművezetéstől eltiltás esetén a törvény különbséget tesz a közlekedési szabálysértés és a közlekedési bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott járművezetéstől eltiltás utánképzésre vonatkozó következményében: míg közlekedési szabálysértés esetén csak a legalább hat hónapra eltiltott járművezető köteles az utánképzésre, addig a közlekedési bűncselekmény miatt kiszabott járművezetéstől eltiltás esetén nincs meghatározva ilyen minimum tartam. Ebből következik, hogy amennyiben a bíróság a bűncselekmény tárgyi súlyára, az elkövető személyiségére tekintettel elegendőnek tartja a minimum, tehát egy hónap tartamú járművezetéstől eltiltást, de azt nem korlátozza sem járműfajtára, sem járműkategóriára, úgy az elítélt utánképzésre kötelezett lesz.

A fentiek ismeretében felmerül a kérdés, hogy a jogalkotó szándéka valóban ez volt-e, vagy csak az új Btk. hatályba lépését követően nem történt meg a szükséges módosítás.

Álláspontom szerint ez utóbbiról van szó, ugyanis a közúti közlekedésről szóló törvény megalkotásakor, majd későbbi módosításakor is a büntető törvénykönyv a járművezetéstől eltiltás legrövidebb tartamát egy évben határozta meg, 2013. július 1. napjától ez tartam azonban egy hónapra rövidült.

A jogalkotónak nem lehetett szándéka arra, hogy azokat is utánképzésre kötelezze, akikkel szemben a bíróság az elkövetett cselekmény tárgyi súlyára és az elkövető személyiségére tekintettel elegendőnek tartotta a legrövidebb tartamú eltiltás kiszabását. Ebben az esetben ugyanis feltételezhető, hogy a bíróság nem talált az elkövető vonatkozásában olyan személyiségjegyet, amely a hosszabb tartamú eltiltást indokolta volna, így az utánképzés jelentős költségét is figyelembe véve a hat hónapot meg nem haladó járművezetéstől eltiltás esetén az utánképzés a büntetés céljain túlmutató, megtorló jellegű igazgatási intézkedés.

Nincs törvényi akadálya annak, hogy a járművezető az eltiltás tartama alatt végezze el az utánképzést, így a letiltás tartamának elteltével azonnal visszakaphatja a vezetői engedélyét. Kérdés, hogy a rövid tartamú járművezetéstől eltiltás esetén rendelkezik-e az elkövető annyi idővel, hogy az utánképzést az eltiltás tartama alatt elvégezze. További kérdés, hogy az utánképzési kötelezettségről kinek kell az elkövetőt tájékoztatnia: a bíróságnak (szabálysértési hatóságnak)

határozatában vagy a vezetői jogosultság szünetelését megállapító határozatban a közlekedési hatóságnak? Problémát jelent ugyanis, hogy az elkövető sokszor csak akkor szembesül az utánpótlási kötelezettséggel, amikor a vezetési jogosultságának szünetelése megszűnik, és ezért megjelenik a közlekedési hatóságnál a vezetői engedélyéért. Ezekben az esetekben biztosan a büntetés célján túlmutató hátrány éri az elkövetőt, amelyet jogszabályváltozás nélkül nem lehet kiküszöbölni.

A Legfelsőbb Bíróság korábban kimondta, hogy a járművezetéstől eltiltás hatálya Magyarország területére vonatkozik. Így abban az esetben, ha a külföldi elkövetővel szemben a bíróság járművezetéstől eltiltás büntetést szab ki, a külföldi személy csak Magyarország területén van a járművezetéstől eltiltva. Amennyiben a külföldi akként nyilatkozik, hogy Magyarország területéről végleg távozik, úgy számára a vezetői engedélyt a szünetelés határidején belül is ki kell adni. Bár ezzel nem szűnik meg a járművezetéstől eltiltás büntetése, azonban a külföldi járművezető a kiléptető határátkelőhelyig történő közlekedése során gyakorolhatja vezetői jogosultságát.

Vincze Róbert érintőlegesen foglalkozott a járművezetéstől eltiltás büntetéssel a külföldi állampolgár elkövetők vonatkozásában.<sup>11</sup> Alapvető probléma az egész Európai Unióban, hogy a külföldi állampolgárokkal szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás büntetés egységes európai nyilvántartás hiányában nem tud érvényesülni a vezetői engedélyek kölcsönös elismerése miatt. Ennek oka, hogy egyes elkövetők az eltiltást követően egy másik államban vezetői engedélyt szereznek, amelyet aztán a többi államban elismertetnek, így az egyik államban eltiltott személy az Unió más államaiban minden gond nélkül vezethet.

A járművezetéstől eltiltással - alapjogi szempontok alapján - az Alkotmánybíróság is foglalkozott. Első alkalommal a 60/1993(XI.29.) AB határozatban értelmezte a szabad mozgáshoz való jog alkotmányos tartalmát, és kifejtette, hogy a közlekedés szabadságát a szabad mozgáshoz való jog magában foglalja.<sup>12</sup>

---

<sup>11</sup> Vincze Attila: A transznacionális közigazgatási aktusok színe és fonákja - az európai vezetői engedély, in Jogtudományi Közlöny, 2012. 67. évfolyam 11. szám, 437-448. oldal

<sup>12</sup> Hornyák Szabolcs: Kérdések a járművezetéstől eltiltás köréből, in Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára. Szeged: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2018. 445-453. oldal

Az Alkotmánybíróság ezt követően a 3/1998. (II.11.) AB határozatban azonban azt is kimondta, hogy a közlekedés szabadsága nem fogható fel abszolút jellegű, korlátozhatatlan szabadságként<sup>13</sup>, mások életének, testi épségének védelme érdekében kellő indokkal a jogalkotó meghatározhat a közlekedésben résztvevőkre vonatkozó szabályokat.

A vezetői engedély helyszínen történő elvétele, mint eljárásjogi kényszerintézkedés kérdésében teljes mértékben egyetértek a Hornyák Szabolcs<sup>14</sup> által kifejtettekkel. A vezetői engedély elvétele - az Alkotmánybíróság által kimondottan<sup>15</sup> - hatósági igazgatási intézkedés: az engedély visszavonása. Ezen hatósági intézkedésre azért kerül sor, mert a hatóság tudomására olyan információ jut, amely alapján megállapítja, hogy a vezetés, mint engedélyezett tevékenység feltételei már nem állnak fenn. Téves az a megközelítés, amely szerint a vezetői engedély helyszínen történő elvétele büntetőjogi szankció, figyelemmel arra, hogy büntetőeljárás megindításához kötött. A vezetői engedély elvételének ugyanis nem a szankcionálás a célja, arra pusztán a közúti közlekedés biztonságának megtartása érdekében kerül rá sor.

Baur Péter a fentiekkel ellentétes véleményt kifejtve<sup>16</sup>, a vezetői engedély helyszíni elvételét eljárásjogi kényszerintézkedésnek tekinti, figyelemmel azokra az egyezőségekre, amelyek az alkalmazhatósága és a joghatása vonatkozásában megállapítható. Baur Péter arra az álláspontra jutott, hogy szükség lenne egy új kényszerintézkedés bevezetésére, amelyet járművezetéstől ideiglenes eltiltásnak nevezett el. Tanulmányában a beszámítás módját is korrigálta volna: azokra az esetekre nézve, ahol a bíróság végül csak egy járműfajtára vagy egy járműkategóriára tiltja el a terhelte a járművezetéstől, ott súlyozott beszámítás alkalmazását javasolta.

Álláspontom szerint a jelenlegi szabályozás tartalmazza azokat az eljárási garanciákat, amelyek alapján az eljáró hatóságok a tisztességes eljáráshoz való jog teljes körű biztosítása mellett az alapjogoknak a szükségesnél nem nagyobb mértékű korlátozásával járhatnak el.

#### IV. Interjúk

---

<sup>13</sup>Hornyák Szabolcs i.m.

<sup>14</sup>Hornyák Szabolcs i.m.

<sup>15</sup>3/1998 (II.11) AB határozat - <https://uj.jogtar.hu/#doc/db/1/id/998H0003.AB/ts/20130401/> (2019.04.15)

<sup>16</sup>Baur Péter: A kényszerintézkedés, ami nincs... Tanulmány a járművezetéstől való ideiglenes eltiltásról, Magyar Jog 8/92:477-480. oldal

#### **IV.1. Kérdések**

1. Mióta ítélkezik közlekedési bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben?
2. A tárgyalta közlekedési ügyek bűncselekményenként (ittas járművezetés, közúti baleset, közúti veszélyeztetés, egyéb) kb. milyen arányban oszlanak meg?
3. Milyen arányban került kiszabásra járművezetéstől eltiltás?
4. Mik lehetnek azok a méltányolható körülmények, amelyek fennállása esetén kötelező eltiltás előírása esetén sem alkalmazza a járművezetéstől eltiltást?
5. Mennyire jellemző a bűnismétlés?
6. A járművezetéstől eltiltás szabályozásának megváltoztatása indokolt-e, milyen javaslatok vannak?
7. Amennyiben lehetősége lenne rá, akkor más alternatív szankciót alkalmazna-e a járművezetéstől eltiltás helyett, ha az eset körülményei alapján ez indokolt lenne (pl. vezetéstechnikai tréningre való részvételre kötelezés)

#### **IV.2 Interjú dr. Nádas Katalinnal, a Hatvani Járásbíróság Elnökével**

Dr. Nádas Katalin a Hatvani Járásbíróság Elnöke, az 1993-ban történt kinevezését követően a közlekedési bűncselekmények közül csak a járásbíróság (akkor még városi bíróság) illetékességébe tartozó járművezetés ittas állapotban bűncselekmények miatt indult ügyekben ítélkezett. A régi Be. 2011 márciusában hatályba lépett változásával történt illetékesség-változás óta azonban a közlekedési bűncselekmények teljes körét tárgyalja. Az általa tárgyalta közlekedési ügyek nagyobb részben ittas járművezetés vétsége, amely körülbelül az ügyek 50%-át teszi ki, a második leggyakoribb a közúti baleset okozás vétsége.

A bírónő az ittas járművezetőkkel szemben szinte 100%-ban szab ki járművezetéstől eltiltást is, míg egyéb bűncselekmények esetén a járművezetéstől eltiltás kiszabásának aránya 50%-ra tehető. Elmondása szerint az ittas járművezetés esetén kötelező eltiltást két alkalommal mellőzte a 38/2007. Bkv. alapján: családi kötelezettség teljesítésének kényszere miatti vezetésnek értékelte az általam feljebb, mint fogalmazói tapasztalatként megírt esetben a vádlott járművezetését. A terhelt egyébként büntetlen előéletű volt, kifogástalan közlekedési előélettel rendelkezett és a járművezetéstől eltiltás munkája ellátását is elnehezítette volna. Dr. Nádas Katalin azt is elmondta,

hogy ezt az ítéletét a II. fokon eljáró törvényszék megváltoztatta, és alkalmazta a járművezetéstől eltiltás büntetést. A másodfokú határozat szerint a vádlottnak lett volna lehetősége más közlekedési eszközzel (taxi, autóbusz) hazaindulni, így a terhelttel szemben 1 év közúti járművezetéstől eltiltás büntetést alkalmazott.

A bírónő másik esetében a vádlott egyébként nagybeteg édesanyja lett rosszabbul, ezért hívta haza a fiát. A másodfokú bíróság ebben az esetben is a járművezetéstől eltiltás alkalmazása mellett döntött.

Elnök Asszony gyakorlatában a bűnismétlés nem nevezhető gyakorinak, akkor fordul elő, ha a terheltnél felmerül az alkoholista életmód.

A járművezetéstől eltiltás szabályozásának megváltoztatását Dr. Nádas Katalin nem tartja indokoltnak, és egyéb alternatív szabályozás bevezetését sem tartja szükségesnek. Álláspontja szerint a közúti járművezetéstől eltiltás utánpépzést von maga után, amelynek egyik programja vezetéstechnikai órákat is jelent. Abban az esetben, amikor az elkövetőt csak meghatározott kategóriájú járművek vezetésétől tiltja el a bíróság, az alternatív szankció azért nem szükséges, mert a kategóriára történő eltiltás éppen azért került alkalmazásra, mert nincs indoka a járművezetőnek a teljes közlekedésből való kivonásának.

#### ***IV.3 Interjú Dr. Petrovits Gergellyel, a Hatvani Járásbíróság bírójával***

Dr. Petrovits Gergely, a Hatvani Járásbíróság büntető bírása kérdéseimre válaszolva elmondta, hogy 2012 márciusában történt kinevezése óta tárgyal közlekedési bűncselekményeket. A tárgyalta ügyeinek nagy része ittas járművezetés vétsége, azonban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban régi Be.) 2011. március 1. napján hatályba lépett változásainak köszönhetően lehetősége van egyéb közlekedési bűncselekményeket is tárgyalni: a járművezetés ittas állapotban bűncselekményen túl jelentős számú ügye volt közúti baleset okozása miatt. Elmondása szerint referádájában ritkán fordul elő cserbenhagyás, és elenyésző számú a közúti veszélyeztetés és a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény.

Gyakorlatában a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása az új Btk. hatályba lépésével a járművezetés ittas állapotban és a járművezetés bódult állapotban bűncselekmények esetén kötelezővé vált járművezetéstől eltiltás tekintetében nagymértékű változást nem hozott, ittas járművezetés esetén korábban is minden alkalommal alkalmazta a járművezetéstől eltiltás büntetést. Különösen méltányolható körülmény miatt a járművezetéstől eltiltást büntetés alkalmazásának mellőzése ítélezési gyakorlatában nem fordult elő.

A bűnismétlők arányára vonatkozó kérdésekre a bíró úr elmondta, hogy a közlekedési bűncselekmények elkövetése esetén a bűnismétlés nem jellemző, de - jellemzően ittas járművezetés esetén - többször előfordult már, hogy olyan vádlott ügyében kellett ítéleznie, akivel korábban már akár ő, akár más bíró ugyanilyen bűncselekmény miatt eljárta.

Dr. Petrovits Gergely bíró a járművezetéstől eltiltással kapcsolatos szabályozás megváltoztatását nem tartja szükségesnek. Ugyanakkor azokban az esetekben, amelyekben az elkövetés körülményei (egyszeri, alkalomszerű), az elkövető személyisége (rendezett életvitelt folytat, korábban teljes mértékben szabálykövető volt) alapján feltételezhető, hogy kellő visszatartó erővel bírna, érdemes lenne elgondolkozni azon, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetést próbaidőre felfüggesztve alkalmazzuk. Álláspontom szerint ezen gondolat mentén lehetne végiggondolni annak lehetőségét is, hogy a próbaidőre felfüggesztett járművezetéstől eltiltás mellett a terhelt számára a bíróság egyfajta magatartási szabályként prevenciós jellegű vagy vezetéstechnikai tréningen való részvételt írjon elő azzal, hogy amennyiben a tréningen nem vesz részt, úgy az "magatartási szabályszegésnek" minősül, amely miatt a járművezetéstől eltiltás elrendelésének van helye.

#### ***IV.4. Kötetlen beszélgetések során tudomásomra jutott információk***

Az interjúkon kívül kötetlen beszélgetést folytattam több, közlekedési ügyeket tárgyaló bíróval.

A beszélgetések során a bírák megerősítették, hogy a közlekedési bűncselekmények jelentős részét a járművezetés ittas állapotban vétsege teszi ki, amely esetén a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása kötelező. Azokban az ügyekben, amelyekben a törvény erejénél fogva a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása nem kötelező, szándékos elkövetés esetén a

járművezetéstől eltiltás jellemzően nem mellőzhető, míg gondatlan bűnelkövetés esetén mérlegelés kérdése. A mérlegelés során kiemelkedő jelentőséggel bír az elkövető személye és az elkövetés körülményei, az elkövetett cselekmény tárgyi súlya.

Van olyan budapesti, közlekedési ügyeket 8 éve tárgyaló bíró, akinek a referádáját kb. 70 %-ban a közúti baleset okozása, kb. 20 %-ban a járművezetés ittas állapotban teszi ki, de egyre többször fordul elő a járművezetés bódult állapotban elkövetése is.

A járművezetéstől eltiltás alkalmazása összességében igen gyakori, tekintettel arra, hogy a járművezetés ittas állapotban elkövetése esetén kötelező az eltiltás, míg közúti baleset okozása esetén az eredmény és a közlekedési szabályszegés súlya teszi gyakran alkalmazandóvá.

A bűnismétlés leggyakrabban a járművezetés ittas/bódult állapotban bűncselekmények elkövetőinél fordul elő, azonban még így is viszonylag ritka.

A járművezetéstől eltiltás szabályainak módosítását a legtöbb bíró nem tartja szükségesnek, a Btk. biztosította lehetőségeket megfelelőnek tartják. Felvetődött, hogy, a vezetői engedély megszerzéséhez vezetéstechnikai tréningen való részvételre kötelezés szükséges lenne. A tréning minden közlekedő számára szükséges és hasznos lenne, ugyanakkor szükséges a szélesebb körű ismeretterjesztés minden közlekedő számára, különös figyelemmel a közlekedési szabályokra.

## **V. Tapasztalataim szabálysértési ügyekben**

2014 májusától szabálysértési ügyekre kijelölt bírósági titkárként jelentős számú elzárással sújtható szabálysértési üggyel találkoztam, ezek között több olyan ügy volt, amelynek a tárgya "járművezetés az eltiltás hatálya alatt" volt.

Az ügyekben a rendőrség, mint szabálysértési hatóság alaphatározatában kiszabott járművezetéstől eltiltás tartama jellemzően három és hat hónap közötti volt, amelyet nagy arányban azért szabott ki a szabálysértési hatóság, mert az eljárás alá vont személy engedély nélkül vezetett.

Általános tapasztalatom, hogy a járművezetéstől eltiltás alkalmazása azokban az esetekben, amikor azt engedély nélküli vezetés miatt szabták ki, visszatartó erővel szinte egyáltalán nem bír: csaknem mindegyik esetben több alkalommal került sor az eljárás alá vont személy felelősségre vonására "járművezetés az eltiltás hatálya alatt" szabálysértés elkövetése miatt.

Gyakorlatomban a járművezetéstől eltiltás intézkedést kizárólag azokban az esetekben alkalmaztam, amikor az eljárás alá vont személy két éven belül legalább a második alkalommal követte el a "járművezetés az eltiltás hatálya alatt" szabálysértést. Ezekben az esetekben a járművezetéstől eltiltás tartamát - természetesen az eset egyedi körülményeit is figyelembe véve - az alaphatározatban kiszabott szankció időtartamára tekintettel alkalmaztam, az eltiltás mértéke egyetlen alkalommal sem volt rövidebb, mint az alaphatározatban kiszabott eltiltás tartama.

## VI. Statisztikai adatok

A büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenységre vonatkozó 2017. évre vonatkoztatott, 2018. decemberében megjelent adatok<sup>17</sup> szerint:

| Ügyészség                      | Büntetéssel sújtott<br>terheltek száma | Járművezetéstől<br>eltiltás db | Járművezetéstől<br>eltiltás % |
|--------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|
| Budapest                       | 10090                                  | 2020                           | 20,02                         |
| Baranya megye                  | 1877                                   | 454                            | 24,19                         |
| Bács-Kiskun megye              | 3253                                   | 1217                           | 37,41                         |
| Békés megye                    | 1668                                   | 480                            | 28,78                         |
| Borsod-Abaúj-<br>Zemplén megye | 5117                                   | 974                            | 19,03                         |
| Csongrád megye                 | 2690                                   | 691                            | 25,69                         |
| Fejér megye                    | 1599                                   | 591                            | 36,96                         |
| Győr-Moson-Sopron<br>megye     | 2155                                   | 641                            | 29,74                         |
| Hajdú-Bihar megye              | 3686                                   | 707                            | 19,18                         |
| Heves megye                    | 1963                                   | 409                            | 20,84                         |
| Jász-Nagykun-Szolnok<br>megye  | 2813                                   | 593                            | 21,08                         |
| Komárom-Esztergom<br>megye     | 2126                                   | 750                            | 35,28                         |
| Nógrád megye                   | 1395                                   | 291                            | 20,86                         |
| Pest megye                     | 5661                                   | 2241                           | 39,59                         |
| Somogy megye                   | 1847                                   | 728                            | 39,42                         |

<sup>17</sup><http://ugyeszseg.hu/kozerdeku-adatok/statisztikai-adatok/buntetobirosag-elotti-ugyeszi-tevekenyseg/> (2019.04.15.)

| Ügyészség                        | Büntetéssel sújtott<br>terheltek száma | Járművezetéstől<br>eltiltás db | Járművezetéstől<br>eltiltás % |
|----------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|
| Szabolcs-Szatmár-<br>Bereg megye | 3970                                   | 710                            | 17,88                         |
| Tolna megye                      | 1049                                   | 360                            | 34,32                         |
| Vas megye                        | 1364                                   | 404                            | 29,62                         |
| Veszprém megye                   | 2251                                   | 773                            | 34,34                         |
| Zala megye                       | 1122                                   | 463                            | 41,27                         |
| Központi Nyomozó<br>Főügyészség  | 513                                    | 40                             | 7,80                          |
| Összesen                         | 58209                                  | 15537                          | 26,69                         |
| 2016                             | 63457                                  | 15137                          | 23,85                         |
| 2015                             | 61611                                  | 13033                          | 21,15                         |
| 2014                             | 65809                                  | 12307                          | 18,70                         |
| 2013                             | 57333                                  | 7819                           | 13,64                         |

Az ügyészségi statisztikai adatok szerint az összes büntetéssel sújtott vádlottak 26,69 %-val szemben szabtak ki a bíróságok járművezetéstől eltiltás büntetést, amely százalékos arány csaknem a duplája a 2013-ban kiszabott járművezetéstől eltiltás büntetéseknél. Nyilvánvaló, hogy az emelkedés egy része az új Btk. hatályba lépésének következménye, a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény miatt kötelezően kiszabandó járművezetéstől eltiltás büntetések a statisztikai adatokban is kimutathatóak. A járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása 2014. évtől évi 2-3%-os emelkedést mutat.

A rendőrség igazgatásrendészeti és közlekedésrendészeti statisztikai kimutatása szerint<sup>18</sup> 2018. I. és II. hónapjában a rendőrség, mint szabálysértési hatóság 2870 esetben alkalmazott az eljárás alá vont személyekkel szemben járművezetéstől eltiltás intézkedést, a rendőri szabálysértési hatóság által alkalmazott járművezetéstől eltiltás intézkedés 2012. óta folyamatosan növekszik.

<sup>18</sup><http://www.police.hu/sites/default/files/Kozlekedesrendeszeti%20HK%202018.%2012.pdf> (2019.04.15)

A közlekedésrendészeti statisztikai kimutatás szerint a személysérüléssel közúti balesetek száma 2013. évtől folyamatosan emelkedik, 2018. évben 16916 személysérüléssel közúti baleset volt, amely 2010 óta a legtöbb. Ugyanakkor az ittasan okozott személyi sérüléssel közúti balesetek száma 2010-től egy-egy évet leszámítva folyamatosan csökken, 2018-ban ismét kismértékű emelkedés volt megfigyelhető, azonban a 2010. évhez képest közel 23%-os mértékű csökkenés tapasztalható. Mindemellett az ittasan okozott személysérüléssel közúti közlekedési balesetek aránya az összes személyi sérüléssel közúti balesethez viszonyítva 8,6%, és 2010. évtől gyakorlatilag folyamatosan csökken.

A statisztika szerint a személyi sérüléssel közúti közlekedési balesetek oka elsősorban a sebességtúllépés, az elsőbbségi szabályok megszegése, valamint a kanyarodási szabályok megszegése, a balesetek közel kétharmadát személygépkocsival okozták, azonban nem hagyhatók figyelmen kívül a kerékpárosok 10 %-os és a tehergépjármű-vezetők 7 %-os aránya sem.

## **VII. Következtetések**

A fentiek alapján megállapítható, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása széles jogismeretet követel meg a hatóságoktól és a bíróságoktól. A statisztikák alapján azonban a járművezetéstől eltiltás büntetés kellő visszatartó erővel annak ellenére nem bír, hogy a büntetés alkalmazásának egzisztenciális hatásai lehetnek. Véleményem szerint a járművezetéstől eltiltás hatásai a szabadságvesztés büntetés hatásaival veteksznek: adott esetben nem csak a terheltre, hanem annak családjára nézve is hátrányos helyzetet teremthet. A gyakorlatnak tehát be kellene látnia, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés vagy intézkedés alkalmazása igen sok esetben nem a legmegfelelőbb szankció, megtorló jelleggel bír: egy gondatlan cselekmény, pl. egy közúti baleset okozása esetén, amennyiben a baleset következtében súlyosabb eredmény következik be, kisebb súllyal veszik figyelembe a járművezető kifogástalan közlekedési előéletét, a szabályszegés kifejezetten csekély súlyát. A járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazása során figyelemmel kell lenni arra is, hogy a technikai fejlődés következtében egyes gépjárművek már olyan technikai-műszaki jellemzőkkel bírnak, amelyek miatt egy igen súlyos közlekedési szabályszegés esetén is "csak" a közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés állapítható meg, míg egy kevésbé felszerelt gépjármű esetén egy kisebb súlyú közlekedési szabályszegés is járhat halálos eredménnyel.

Egy ilyen esetben a kisebb súlyú közlekedési szabályszegő jóval súlyosabb büntetésre számíthat, mint a "modern" gépjárművel közlekedő, súlyos közlekedési szabályt szegő, holott a társadalomra nyilván a felszerelt gépjárművet vezető személy lesz a veszélyesebb.

A büntetőjogi kodifikáció során felmerült, hogy a közúti baleset okozásánál újabb minősítő körülmény kerülhetne meghatározásra, mégpedig arra az esetre, amikor az eredmény előidézésére egyes, külön meghatározott, a közlekedés biztonságára különösen veszélyes szabályszegés került sor. Ezzel összefüggésben a különösen veszélyes szabályszegések is meghatározásra kerültek volna. Végül ez a javaslat a hatályos törvényszövegbe már nem került bele, azonban továbbélése annyiban megfigyelhető, hogy az ügyészség azon ügyekben ragaszkodik a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabásához, amelyekben a terhelt által megszegett közlekedési szabály ugyanazon körbe tartozik, mint a javaslatban megjelölt szabályszegések.

Tény, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabására egyre több alkalommal kerül sor, mégsem figyelhető meg a közlekedési bűncselekmények számának csökkenése, ami felveti annak kérdését, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés milyen mértékben alkalmas a speciális és a generális prevencióra.

## **VIII. Összegzés**

Álláspontom szerint kiemelkedő fontosságú, hogy a járművezetéstől eltiltás büntetés, illetve intézkedés elérje a célját, és a jövőre nézve visszatartó erő legyen a járművezetők körében. Véleményem szerint a közlekedési ügyekben kiemelten fontos lenne a közvetítői eljárás elrendelése, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatályba lépésével erre azonban a bíróságnak már nincs lehetősége. Azokban az esetekben, amelyekben az ügyészség mindenképpen járművezetéstől eltiltás büntetés alkalmazását látja szükségesnek, a közvetítői eljárás elrendelésének nincs esélye, hiszen amennyiben a közvetítői eljárás eredményre vezet, úgy egyes bűncselekmények tekintetében az eljárás megszüntetésének van helye, azaz a járművezetéstől eltiltás nem alkalmazható. Ugyanakkor az ügyészségnek be kellene látnia, hogy a közvetítői eljárás, mint resztoratív eljárás a sértett érdekét sokkal inkább szolgálja, mint a járművezetéstől eltiltás alkalmazása a terhelttel szemben. Főleg igaz ez olyan elkövetők esetében, akik például pillanatnyi figyelmetlenségükkel

okozták a balesetet, bármilyen súlyos is lett annak az eredménye. Álláspontom szerint sokkal inkább célravezető lenne ilyen esetekben a közvetítői eljárás elrendelése, valamint a járművezetőnek egy vezetéstechnikai tanfolyamon való részvételre kötelezése: ebben az esetben a sértett jóvátételt, segítséget kaphat a járművezetőtől, míg a járművezető egy olyan képzésen vehet részt, amely a további közlekedésben való részvételét, szabálykövető magatartását komolyan segítheti.

Nézetem szerint az utánpótlásra vonatkozó szabályozást felül kellene vizsgálni, mivel a bíróság által kiszabott legrövidebb tartamú közúti járművezetéstől eltiltás is utánpótlási kötelezettséggel jár, de egyebekben a közúti járművezetésre vonatkozó szabályozás megfelelő, azzal, hogy alternatív módszereket is alkalmazni kell, akár kötelező pártfogó felügyelet mellett is.

Mindezek mellett természetesen a közlekedési szabályoknak már az általános iskolában történő oktatására is hangsúlyt kell fektetni, különösen arra figyelemmel, hogy a gyermekek legtöbbször gyalogosan vagy kerékpárral vesznek részt a forgalomban, ahol a közlekedési szabályok rájuk ugyanúgy vonatkoznak, mint a gépjárművezetőkre. Hiszem, hogy a korai nevelés következtében a felnövő generáció már szabálykövetőbb magatartást tanúsíthat a közlekedés területén, amelynek következtében egyre kevesebb járművezetéstől eltiltás büntetést kell kiszabni.

## Irodalomjegyzék:

- Baur Péter: A kényszerintézkedés, ami nincs... Tanulmány a járművezetéstől való ideiglenes eltiltásról, Magyar Jog 8/92:477-480. oldal
- Btk Kommentár - Wolters Kluwer
- Csomós Tamás: Közlekedési büntetőjog az "unortodox" büntetőpolitika rendszerében, in: Ügyvédek Lapja, 2013. 52. évfolyam 1. szám, 17-20. oldal
- Fülöp Ágnes: Közlekedési büntetőjog, HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2008
- Gál István László: A büntetések szabályozása Magyarország Új Büntető Törvénykönyvében, in: Emlékkötet: tanulmányok Bodnár Imre egyetemi adjunktus tiszteletére. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2014. 157-191. oldal
- Hajdu Mária: A járművezetéstől eltiltás végrehajtása, Magyar Jog 2/2004, 65-73. oldal
- Hornyák Szabolcs: Kérdések a járművezetéstől eltiltás köréből, in: Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára. Szeged: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2018. 445-453. oldal
- Horváth Tibor - Lévay Miklós: Magyar Büntetőjog Általános rész, Wolters Kluwer, 2014, 399-404. oldal
- Kereszty Béla: A magyar közlekedési büntetőjog kézikönyve, Komplex Kiadó Kft., 2005
- Major Róbert: Büntetés vagy nevelés a közlekedésbiztonság javításának kulcsa? in: Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére. Budapest: Dialóg Campus, 2017. 359-369. oldal

- Nagy Ferenc: A szankciórendszer, Jogtudományi Közlöny, 2015. 1, 1-15. oldal
- Periszkóp, in Ügyvédek Lapja, 2013. 52. évfolyam 4. szám, 45-47. oldal
- Szűcs András: A járművezetéstől eltiltás végrehajtásának jelenlegi gyakorlata, különös tekintettel a bv. intézetek eljárásának törvényességére, Börtönügyi Szemle, 2009. november 3., 63-72. oldal
- Vincze Attila: A transznacionális közigazgatási aktusok színe és fonákja - az európai vezetői engedély, in Jogtudományi Közlöny, 2012. 67. évfolyam 11. szám, 437-448. oldal
- Vókó György: Az egyes jogoktól megfosztó büntetések az új Büntetés-végrehajtási Kódexben, in Pusztai László emlékére, 2014. 79-93. oldal

#### **Jogsabályok:**

- Büntető Törvénykönyv Általános Részéről szóló 1950. évi II. törvény (Btá.)
- Büntető Törvénykönyvről szóló 1961. évi V. törvény
- Büntető Törvénykönyv módosításáról és kiegészítéséről szóló 1971. évi 28. törvényerejű rendelet
- Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (régii Btk.)
- Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (Btk.)
- A szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény
- A rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatóságról szóló 1/1976. (I.10.) BM rendelet
- A szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 1979. évi 10. számú törvényerejű rendelet
- A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (Sztv.)
- Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999 (XII.28.) Korm. rendelet
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási

rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben (Szabs. tv.)

- A 38/2007. Büntető Kollégiumi vélemény - a járművezetéstől eltiltás szempontjai, felülvizsgálva a 2/2013 (VII.8) BK véleményben
- **A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv.tv.)**
- A fogvatartott személy esetében a büntetőeljárás lefolytatása során, továbbá a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2018. (VI.11.) IM rendelet
- **A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény**
- [www.uj.jogtar.hu](http://www.uj.jogtar.hu)
- [www.police.hu](http://www.police.hu)
- [ugyeszseg.hu](http://ugyeszseg.hu)